

Nr 5

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning med särskilda bestämmelser om insättning på skogskonto; given Stockholms slott den 29 december 1967.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning med särskilda bestämmelser om insättning på skogskonto.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

Enligt gällande regler kan skattskyldig som haft intäkter av skogsbruk få uppskov med taxeringen för den del av intäkten som sätts in på särskilt skogskonto i bank. Insättning får för ett och samma beskattningsår avse högst 60 % av köpeskillingen för rotsåld skog, 40 % av köpeskillingen för leveransvirke och 40 % av saluvärdet av skogsprodukter, som tagits ut för förädling i egen rörelse. För att bereda ytterligare lättnad i beskattningen åt de skogsägare som drabbats av stormskador på skogen under åren 1966 och 1967 föreslås i propositionen att insättningsbeloppen för dessa skattskyldiga får höjas till 80 %, 50 % resp. 50 %.

Förslag
till
Förordning
med särskilda bestämmelser om insättning på skogskonto

Härigenom förordnas som följer.

Utan hinder av 2 § första stycket a)—c) förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, får skattskyldig, som med intyg från skogsvårdsstyrelsen i länet visar att skog stormfällts i avsevärd omfattning under år 1966 eller 1967 på viss fastighet, beträffande den förvärvskälla vari fastigheten ingår för beskattningsåren 1967, 1968 och 1969 åtnjuta uppskov med högst ett belopp, motsvarande summan av

a) åttio procent av den på beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog som avyltrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,

b) femtio procent av den på beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter,

c) femtio procent av saluvärdet av skogsprodukter som under beskattningsåret utlagits för förädling i egen rörelse.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 29 december 1967.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODIHOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *vidgad rätt till uppskov med taxering för inkomst av skog som stormfällts under åren 1966 och 1967* samt anför.

Inledning

Under åren 1966 och 1967 inträffade stormfällningar av skog på betydande arealer inom skilda delar av landet. *Medelpads skogsägareförening m. fl.* har i framställning till Kungl. Maj:t hemställt om vissa stödåtgärder från samhällets sida i anledning härav. Bland åtgärder som föreslagits ingår en ökning av möjligheterna att göra avsättning till s. k. skogskonto. Vidare har *Sveriges skogsägareföreningars riksförbund* hemställt om ökade möjligheter i detta hänseende. Jag avser att nu ta upp den sålunda aktualiserade frågan om avsättning till skogskonto.

Över framställningarna i denna del har efter remiss avgetts *yltranden* av riksskattenämndens ordförande och av skogsstyrelsen, i fråga om den förstnämnda framställningen efter hörande av arbetsmarknadsstyrelsen.

Gällande ordning m. m.

Nuvarande regler om skogskonto återfinns i förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto. Enligt 1 § äger fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, som har haft intäkt av skogsbruk, rätt att få uppskov med inkomsttaxeringen för den del av skogsintäkten som satts in på särskilt konto i bank (skogskonto). Syftet är i första hand att mildra verkningarna av den progressiva beskattningen genom att intäkten fördelas på flera år. Bestämmelserna gör det möjligt för skogsägaren att uppskjuta taxeringen av skogskontomedlen till år, då han haft kostnader för skogens vård och underhåll. Uppskovet får

åtnjutas till det år då medlen tas ut från skogskontot, dock högst under tio år (6 och 8 §§).

Rätten till uppskov är begränsad även i fråga om beloppet. För varje förvärvskälla får uppskovel för ett och samma beskattningsår avse högst ett belopp, motsvarande summan av

60 % av den på beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog, som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,

40 % av den på beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter,

40 % av saluvärdet av skogsprodukter, som under beskattningsåret uttagits för förädling i egen rörelse.

Förordningen trädde i kraft den 1 juli 1954 och tillämpades första gången vid 1955 års taxering.

Avdragsrätten har vid två tillfällen vidgats provisoriskt. I båda fallen har det skett som stödåtgärder vid inträffade stormfällningar. De omfattande stormfällningarna i januari 1954 ansågs motivera att procenttalen för tillåten avsättning höjdes till 80, 50 resp. 50 för de skogsägare som drabbats av stormskadorna. De gynnsammare reglerna, som gällde för beskattningsåren 1954 och 1955, intogs i övergångsbestämmelserna till förordningen. En motsvarande höjning av procenttalen skedde för beskattningsåren 1956 och 1957 i anledning av stormfällningarna i södra Sverige i januari 1956. Reglerna härom gavs i förordningen den 4 maj 1956 (nr 180) med särskilda bestämmelser angående insättning å skogskonto i vissa fall.

Framställningarna

Medelpads skogsägareförening, Västerbottens skogsägareförening, Adalarnas skogsägareförening och Örnsköldsviks skogsägareförening har i gemensam framställning till Kungl. Maj:t begärt bl. a. att skogsägare som på grund av stormfällning fått vidta avverkning i onormal omfattning skall få göra avsättning till skogskonto med 60 % av leveransvärdet mot nu gällande 40 % för leveransvirke.

Sveriges skogsägareföreningars riksförbund har begärt att skattskyldig som har rätt att göra avsättning på skogskonto i stället för nu gällande maximalbelopp skall få uppskov med

90 % av köpeskillingen för skog, som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,

60 % av köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter,

60 % av saluvärdet av skogsprodukter som tagits ut för förädling i egen rörelse.

Stormskadornas omfattning

De skogsägareorganisationer som nämnts i det föregående och skogs-vårdsstyrelserna har utrett de nu aktuella stormfällningarnas omfattning. I detta hänseende kan följande nämnas.

Stormfällningen i mellersta Norrland, som ägde rum i december 1966 och januari 1967, berörde en areal av omkring 400 000 hektar skogsmark. Skadorna kan beräknas omfatta en virkesmängd av omkring 4,2 milj. skogskubikmeter. Härav belöper 2 milj. skogskubikmeter på skadade träd som måste avverkas, 1 milj. skogskubikmeter på oskadad skog som måste avverkas och 1,2 milj. skogskubikmeter på enbart toppbrottsskadad skog som inte behöver avverkas. Värdet av den stormfällda skogen beräknas uppgå till omkring 100 milj. kr. Närmare 10 000 privata skogsägare torde ha drabbats av dessa stormskador. Den ekonomiska förlusten för skogsägarna beräknas av skogsägareföreningarna till ca 29 milj. kr. Beloppet lämnas utan crinran av skogsstyrelsen som dock framhåller att felmarginalen vid sådana beräkningar måste bli relativt stor.

Stormfällningen i södra Sverige, som ägde rum i oktober 1967, omfattar enligt riksförbundets uppskattning 3 milj. skogskubikmeter med ett värde av ca 100 milj. kr.

Remissyttrandena

Riksskattenämndens ordförande framhåller beträffande stormfällningen i södra Sverige att virkesuttaget på de berörda fastigheterna kommer att högst avsevärt överstiga det normala. Stormfällningen medför vidare, att omfattande och kostnadskrävande skogsvårds- och reproduktionsåtgärder kommer att krävas på de drabbade fastigheterna under de närmaste åren. Med hänsyn till det uppkomna läget synes det rimligt att provisoriskt höja de belopp, varmed kontoavsättning får ske. Beträffande procentsatserna för tillåten insättning på skogskonto finner ordföranden omständigheterna inte vara sådana, att en större höjning motiveras än som medgavs åren 1954 och 1956.

Skogsstyrelsen uttalar att stormfällningarna i mellersta Norrland medfört svåra förluster för flertalet av de privata skogsägarna. För många markägare med begränsat skogsinnehav har skadorna varit så stora att de måste betraktas som katastrofala. Skadorna i södra Sverige är enligt skogsstyrelsens uppfattning totalt sett inte av fullt samma omfattning som i mellersta Norrland. De torde dock regionalt och för ett mycket stort antal enskilda fastigheter vara av minst samma svårighetsgrad. Båda skadegörelserna är i sin tur av samma karaktär som 1954 och 1956 års stormfällningar, vilka föranledde speciella skogskontoregler.

Enligt skogsstyrelsen finns vägande skäl att nu införa liknande regler

med samma högsta procental som enligt de tidigare provisoriska bestämmelserna. Beträffande stormfällningen i södra Sverige har den ägt rum så sent under år 1967 att försäljningen av virket inte kommer att kunna slutföras förrän under år 1969. Specialreglerna bör därför enligt styrelsens uppfattning gälla under beskattningsåren 1967, 1968 och 1969.

Skogsstyrelsen framhåller också angelägenheten av att det skadade virket upparbetas och forslas bort så snart som möjligt. Om virket får ligga kvar förstörs det ytterligare och kan bli yngelhärdar för skogsskadeinsekter. Vid massförökning kan dessa insekter åstadkomma svåra skador på den kvarstående friska skogen.

I sitt yttrande till skogsstyrelsen har *arbetsmarknadsstyrelsen* framhållit att upparbetning av stormfällt virke är ett värdefullt sysselsättningsobjekt.

Departementschefen

De nu aktuella stormfällningarna i mellersta Norrland och södra Sverige har berört betydande arealer. Avsevärda virkesmängder har fällts. I många fall motsvarar den fällda skogen flera års avverkningar. Virkesuttaget har sålunda blivit betydligt större än normalt. Vidare torde de drabbade skogsägarna få omfattande kostnader för skogsvårds- och reproduktionsåtgärder under de närmaste åren. Skogsstyrelsen framhåller i sitt remissyttrande att skadorna kan betecknas som katastrofala för många markägare med begränsat skogsinnehav.

Förhållandena är i stort sett liknande dem som förelåg efter stormfällningarna åren 1954 och 1956. På samma sätt som skedde då synes vidgad rätt till insättning på skogskonto böra medges tillfälligt. Härigenom uppmuntras skogsägarna att upparbeta och försälja det onormalt stora virkesuttaget under relativt kort tid. Vidare får de möjlighet att reservera skogsinkomster för användning de år då kostnader för skogsvårdsåtgärder i anledning av stormfällningen skall bestridas. Också arbetsmarknadspolitiska skäl kan åberopas i sammanhanget. Såsom arbetsmarknadsstyrelsen framhållit är omhändertagandet av det stormfällda virket värdefullt som sysselsättningsobjekt, och det är därför angeläget att omhändertagandet sker utan dröjsmål.

Jag förordar sålunda att skogsägare, som i betydande grad drabbats av 1966 och 1967 års stormfällningar, tillfälligt får vidgad rätt att göra större insättningar på skogskonto. Det är lämpligt att anknyta den närmare utformningen av reglerna till de förut nämnda författningsbestämmelserna i anledning av 1954 och 1956 års stormfällningar. Den övre gränsen för insättning på skogskonto bör således höjas till 80 % av intäkten för rotsåld skog och 50 % av intäkten för avyttrade eller till egen rörelse uttagna skogsprodukter. Såsom förutsättning för tillämpning av bestämmelserna bör vi-

dare gälla, att den skattskyldige genom intyg från skogsvårdsstyrelsen i länet visar att skog stormfällts på fastigheten i avsevärd omfattning under år 1966 eller 1967. Med hänsyn till att likvider för stormfällt virke kan antas i allmänhet bli hänförliga till något av beskattningsåren 1967—1969 bör bestämmelserna avse dessa tre beskattningsår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t genom proposition föreslår 1968 års riksdag att anta ett inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning med särskilda bestämmelser om insättning på skogskonto*.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten